Súd:	Okresný súd Košice okolie
Spisová značka:	11C/4/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7513200511
Dátum vydania rozhodnutia:	22. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Dagmar Mlejová
ECLI:	ECLI:SK:OSKE3:2017:7513200511.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice-okolie sudkyňou JUDr. Dagmar Mlejovou v spore žalobcov: X/ R. Q., I.. XX.XX.XXXX, Z. F. XXX/X, XXX XX N., X/ W. L., I.. XX.X.XXXX, Z. Ž. X, XXX XX N., B. Z. Č.R. XX, N., T. zastúpení JUDr. Rudolfom Maníkom, Phd, MBA, MHA, advokátom Advokátskej kancelárie Masarykova 2, 040 01 Košice, proti žalovaným: 1/ W. M., I.. XX.X.XXXX, Z. W. XXX, I.Á. W., 2/ SEKY, s.r.o. so sídlom Mäsiarska 135, Nižná Myšľa, IČO: 44 553 749, obaja zastúpení JUDr. Jozefom Vaškom, advokátom Advokátskej kancelárie Szakkayho 1, Košice, 3/ Komunálna poisťovňa a.s. Vienna Insurance Groupe so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, zastúpená JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom Advokátskej kancelárie Felix Neupauer & partners so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 37 928 422, 4/ Wüstenrot poisťovňa a.s., Karadžičova 17, 825 22 Bratislava 26, zastúpená JUDr. Jaroslavom Čollákom, advokátom, Floriánska 19, Košice, o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní 1/ - 4/ sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobkyni 1/ sumu 10.000,00 eur, žalobcovi 2/ sumu 10.000,00 eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť v rozsahu plnenia ostatných žalovaných, do 3 dní po právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

III. Žalovaní 1/ - 4/ sú povinní uhradiť žalobcom 100% trov tohto konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia 1/, 2/ v žalobe podanej na tunajší súd dňa 14.1.2013 žiadali zaviazať žalovaných 1/, 2/ zaplatiť každému z nich po 15.000,00 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobcovia odôvodnili svoj nárok tým, že žalovaný 1/ ako vodič motorového vozidla značky Volkswagen Passat s evidenčným číslom N. XXX H. dňa 22.7.2011 pri prechádzaní Bačíkovou ulicou v Košiciach nerešpektoval zvislú dopravnú značku „Stoj, daj prednosť v jazde“ a vošiel do koridoru osobného motorového vozidla značky Toyota Avensis s evidenčným číslom N. XXX K., ktoré viedol vodič Rastislav Mastiliak po Bačíkovej ulici. V dôsledku toho došlo k zrážke uvedených vozidiel a motorové vozidlo Toyota Avensis bolo odhodené a pravou stranou zachytilo v tom čase cez prechod pre chodcov prechádzajúcu chodkyňu Vieru Rjapošovú, ktorú v dôsledku nárazu vozidlom odhodilo do kontajnerov pre komunálny odpad a utrpela ťažké zranenia, v dôsledku ktorých dňa 1.8.2011 zomrela. Žalobcovia 1/, 2/ (plnoleté deti) sa domáhali peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom do ich osobnostných práv, konkrétne práva na súkromie a rodinný život smrťou blízkej príbuznej podľa § 11 v spojení s § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka proti vodičovi motorového vozidla žalovanému 1/ a vlastníkovi motorového vozidla žalovanému 2/ a žiadali náhradu po 15.000,00 eur a trovy tohto konania. Podaním zo dňa 28.7.2014 žalobcovia navrhli, aby súd pripustil do konania na strane žalovanej Komunálnu poisťovňu a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 31 595 545 so sídlom Štefánikova 17, 811 05

Bratislava a Wüstenrot poisťovňu a.s., IČO: 31 383 408 so sídlom Karadžičova 17, 825 22 Bratislava 26, a to z dôvodu, že osobné motorové vozidlo značky Volkswagen Passat s evidenčným číslom KS 475 CO, bolo u nich povinne zmluvne poistené pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú jeho prevádzkou. Súd uznesením č.k. 11C/4/2013-64 zo dňa 20.11.2015 pripustil do konania vyššie uvedené subjekty. Žalobcovia zároveň žiadali, aby pripustil zmenu žalobného návrhu v dôsledku pripustenia ďalších subjektov na strane žalovaných, a to v znení, že žalovaní 1/ - 4/ sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť žalobcom 1/, 2/ každému po 15.000,00 eur do 3 dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť ostatných žalovaných v rozsahu jeho plnenia. Súd uznesením zo dňa 9.5.2017 pripustil túto zmenu žalobného návrhu.

2. Právny zástupca žalovaných 1/, 2/ žiadal žalobu voči žalovanému 1/ zamietnuť, nakoľko za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá žalovaný 2/ a k úhrade tejto škody má dôjsť zo zákonného zmluvného poistenia motorového vozidla. Teda nárok žalobcov uznal, nesúhlasil s výškou uplatneného nároku a považoval výšku náhrady za neprimerane vysokú k okolnostiam prípadu.

3. Žalovaný 3/ žiadal žalobu zamietnuť pre nedostatok vecnej pasívnej legitimácie a tvrdil, že zákon č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení sa nevzťahuje na náhradu nemajetkovej ujmy a povinnosť zahrnúť tento inštitút do poistných zmlúv a uvedené žiadnym spôsobom nevyplýva a vyplývať nemôže ani z rozsudku ESD C-22/12 zo dňa 24.10.2013 (ďalej len rozsudok ESD). Európsky súdny dvor podáva výklad práva únie a súkromné právo členského štátu je oprávnený vykladať iba národný súd, ktorý musí vychádzať z platného právneho stavu zakotveného v Zákone o povinnom zmluvnom poistení a v Občianskom zákonníku. V danej veci je nevyhnutné prihliadať jedine na vnútroštátnu právnu úpravu. Vnútroštátne právo v Zákone o povinnom zmluvnom poistení upravuje náhradu majetkovej, ako aj nemajetkovej ujmy, avšak výlučne v rozsahu § 444 a 449 OZ, pričom v § 444 OZ pokrýva zodpovednosť za nemajetkovú ujmu na zdraví vo forme náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu nárokov podľa osobitného právneho predpisu. Nároky z titulu ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka však do okruhu pôsobnosti Zákona o povinnom zmluvnom poistení nezahrňuje.

4. Žalovaný 4/ nesúhlasil s podanou žalobou, potvrdil však vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 21.12.2015, že so žalovaným 2/ uzatvoril poistnú zmluvu č. 606/256940-7, ktorej predmetom bolo poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla typu Volkswagen Passat evidenčné číslo KS 475 CO, ktorým dňa 22.7.2011 bola spôsobená dopravná nehoda, pri ktorej bola zranená chodkyňa O. L., ktorá svojmu zraneniu následne dňa 1.8.2011 podľahla. Žalovaný 4/ nesúhlasil s argumentáciou žalobcu, podľa neho zo žiadneho ustanovenia slovenského právneho poriadku, ale ani právne záväzných aktov Európskej únie nevyplýva, že by sa z povinného zmluvného poistenia mala plniť v rámci náhrady škody na zdraví aj nemajetková ujma pri zásahu do osobnostných práv pozostalých blízkych osôb po obetiach dopravnej nehody. Z uvedeného dôvodu žalovaný 4/ namietal taktiež svoju pasívnu vecnú legitimáciu v tomto konaní, keďže mal za to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúci z § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka nie je krytý povinným zmluvným poistením a podľa neho si žalobcovia majú ho uplatniť jedine priamo vo vzťahu k vodičovi motorového vozidla, ktorý smrť ich matky zavinil. Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho uhradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu: a/ škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b/ škody vzniknuté poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, c/ účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písm. a), b) a d), ak poisťovateľ nesplní povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písmena b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, d) ušlého zisku. Žalovaný 4/ vzniesol námietku premlčania voči uplatneným nárokom voči žalovanému 4/, k čomu došlo podaním žalobcov zo dňa 24.7.2014. Žalobcovia svoj nárok voči žalovanému 4/ odvodzujú skrz širšieho výkladu pojmu škoda, v zmysle ktorého náhrada škody zahŕňa aj nemajetkovú ujmu. Podľa tohto eurokonformného výkladu a s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia sa má nemajetková ujma v rámci náhrady škody priznať pozostalým po obetiach dopravných nehôd ako odškodnenie, na ktoré v širšom ponímaní treba prizerať ako na náhradu škody na zdraví. Pokiaľ teda má byť nemajetková ujma krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla ako časť škodových nárokov, žalovaný 4/ je toho názoru, že na premlčanie týchto nárokov sa vzťahuje režim § 106 OZ. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaní považujú nároky žalobcov na nemajetkovú ujmu vo výške 15.000,00 eur pre každého uplatnené na súde dňa

24.7.2014 za premlčané. Dvojročná premlčacia lehota, ktorej začiatok je určený dňom úmrtia poškodenej (1.8.2011) uplynula dňa 1.8.2013, čo pre nároky uplatnené na súde dňa 24.7.2014 zakladá premlčanie.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, obsahom pripojeného spisu 5T/81/2011 a zistil tento skutkový stav veci.

6. Dňa 22.7.2011 v čase o 14.20 hod. viedol Martin Sekerák, žalovaný 1/ v smere jazdy od Hviezdoslavovej ulice v Košiciach osobné motorové vozidlo značky Volkswagen Passat, evidenčné číslo N. XXX H. a pri prechádzaní Bačíkovou ulicou nerešpektoval zvislú dopravnú značku „Stoj, daj prednosť v jazde“ a vošiel do jazdného koridoru osobného motorového vozidla značky Toyota Avensis, evidenčné číslo KE 889 HC, ktoré viedol vodič Rastislav Mastiliak po Bačíkovej ulici, v smere jazdy od Moyzesovej ulici na Hlavnú ulicu po ceste označenej dopravnou značkou „Hlavná cesta“, čím došlo k zrážke uvedených vozidiel, v dôsledku ktorej bolo osobné motorové vozidlo značky Toyota Avensis, evidenčné číslo KE 889 HC, ktoré viedol vodič L. W. odhodené a pravou stranou zachytilo v tom čase cez priechod pre chodcov prechádzajúcu chodkyňu O. L., ktorú nárazom vozidla odhodilo do kontajnerov pre komunálny odpad a utrpela ťažké zranenia, a to pomliaždenie mozgu v čelovej oblasti, tržnú ranu na nose, zlomeninu nosa, pomliaždenie pľúc obojstranne, viacnásobnú zlomeninu rebier vpravo, zlomeninu krížovej kosti, zlomeninu acetabula obojstranne, zlomeninu hrboľa stehennej kosti vľavo, oderky na lakti a na členku, tržnú ranu na dorze nohy vľavo, v dôsledku ktorých dňa 1.8.2011 po šokových zmenách pľúc v dôsledku mnohopočetných poranení hlavy, trupu a končatín došlo k úmrtiu poškodenej O. L.. Rozsudkom Okresného súdu Košice I č.k. 5T/81/2011-171 zo dňa 21.3.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 21.3.2012, bol žalovaný 1/ uznaný vinným za uvedený skutok, nakoľko z nedbanlivosti spôsobil smrť závažný spôsobom konania, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 36 mesiacov, trest bol odložený a zároveň mu bol uložený probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe 48 mesiacov. Taktiež mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel v trvaní 60 mesiacov.

7. Podľa znaleckého posudku znalca z odboru cestnej dopravy Ing. V. W., PhD. č. 87/2011, ktorý bol podaný v trestnom konaní bolo zistené, že technika jazdy žalovaného 1/, ktorý viedol osobné motorové vozidlo značky Volkswagen Passat, evidenčné číslo KS 475 CO bola z technického hľadiska nesprávna. Za nesprávny prvok jeho techniky jazdy pokladal znalec skutočnosť, že pred vjazdom do križovatky nereagoval na dopravné značenie a nedal prednosť vozidlu idúcemu po hlavnej ceste. Uvedený nesprávny prvok techniky jazdy menovaného vodiča pokladal za bezprostrednú príčinu vzniku dopravnej nehody. Techniku jazdy vodiča L. W., ktorý viedol osobné motorové vozidlo značky Toyota Avensis, evidenčné číslo N. XXX K. pokladal z hľadiska technického za neodporujúcu okolnostiam vo veci včasnosti jeho reakcie, nakoľko táto plne zodpovedala jeho výhľadovým možnostiam a možnostiam rozpoznať, že vozidlo Volkswagen Passat nezastaví a vojde do križovatky, t.j. zodpovedala skutočnostiam, ktoré mal možnosť v danom čase vnímať a predvídať. Za nesprávny prvok technickej jazdy menovaného vodiča pokladal skutočnosť, že sa pohyboval rýchlosťou 52 až 57 km/hod., ktorú skutočnosť však nepokladal za príčinu vzniku dopravnej nehody. Techniku pohybu chodkyne O. L. pokladal z hľadiska technického za neodporujúcu okolnostiam a táto zodpovedala skutočnostiam, ktoré mala chodkyňa možnosť v danom čase vnímať a predvídať. Osobné motorové vozidlo značky Volkswagen Passat, evidenčné číslo KS 475 CO bolo ku dňu 22.7.2011 povinne zmluvne poistené zo zodpovednosti za škodu spôsobenú jeho prevádzkou v spoločnosti Wüstenrot na základe zmluvy 606/256940-7 a tiež v Komunálnej poisťovni a.s. na základe zmluvy 6808957355/5. Obaja žalovaní 3/ a 4/ nepopreli tieto skutočnosti a potvrdili, že poistné zmluvy boli v čase platné a účinné.

8. Žalobcovia 1/, 2/ sú síce plnoleté deti nebohej O. L., s nebohou tvorili plne fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami. Z jej nečakanej smrti prežívali a doposiaľ prežívajú pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, stratili možnosť viesť s ňou súkromný život odo dňa jej smrti. Túto stratu prekonali s výraznými a pretrvávajúcimi ťažkosťami. Nebohá bola nápomocná synovej rodine nielen v čase jeho nezamestnanosti, ale vypomáhala mu aj s opaterou jeho syna a žalobkyňu 1/, ktorá nemala deti, nič neobmedzovalo v starostlivosti o jej matku.

9. Podľa § 11 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len Občiansky zákonník) fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

10. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

11. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

12. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

13. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

14. Podľa § 427 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka Fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

15. Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

16. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z.z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

17. Podľa § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

18. Analogické použitie ustanovenia § 420 a § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka sa uplatní pri určení osoby zodpovednej za zásah do osobnosti fyzickej osoby, vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov. Pri skúmaní predpokladov tejto zodpovednosti sa postupuje podľa § 13 Občianskeho zákonníka, pretože predmetom konania je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch (peňažné zadosťučinenie) ako občiansko-právna sankcia za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti. Súd sa nestotožnil s hore uvedenými námietkami nedostatku vecne pasívnej legitimácie žalovaných v konaní. Pasívna legitimácia žalovaného 1/ ako vodiča motorového vozidla je daná, nakoľko z jeho strany došlo k protiprávnemu konaniu (porušeniu pravidiel cestnej premávky), a to § 16 ods. 1, 4 zák. č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, nepriaznivému následku (usmrtenie blízkej príbuznej žalobcov) a je daná príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a nepriaznivým následkom a tiež aj žalovaného 2/, ktorý je vlastníkom motorového vozidla.

19. Pasívna legitimácia žalovaného 3/, 4/ je daná v ust. § 823 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 15 ods. 1 a § 4 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z.z. Súčasťou náhrady škody ujmy spôsobenej na zdraví sú nielen ujmy majetkovej povahy (náhrada nákladov spojených s liečením, strata na zárobku a podobne), ale aj nemajetkové ujmy na základe vysloveného znenia zákona, akými sú bolesti, sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 444 Občianskeho zákonníka), ktoré sa odškodňujú v peniazoch. Právna teória prisudzuje zmysel škody aj ujmám nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej, než majetkovej sféry poškodeného, teda ujmám i materiálnym, morálnym, citovým, za ktoré prináleží poškodenému peňažná náhrada (odškodnenie). Aj podľa právnej úpravy poistenia občiansko-právnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v smerniciach (smernica Rady č. 72/166/EHS, smernica Rady č. 90/232/EHS) sú členské štáty povinné prijať všetky primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, obvykle sa nachádzajúcich na jeho území, bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potenciálnych obetí nehôd.

20. S použitím eurokonformného výkladu pojmov náhrada škody, škoda na zdraví v citovaných ustanoveniach zák. č. 381/2001 Z.z. a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti po dopravnej nehode (ako poškodeným), za ktorú možno priznať náhradu (zadosťučinenie) peňažnou formou podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z.z.

21. Čo sa týka rozsudku Súdneho dvora vo veci C-22/12 Haasová v zmysle uvedeného rozhodnutia sa čl. 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS, čl. 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS a čl. 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Takouto vnútroštátnou úpravou sú vyššie citované ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti.

22. Žalobcovia si podanou žalobou uplatnili náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za neoprávnený zásah do ich súkromného i rodinného života. Ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka upravuje ochranu súkromia, ktorá zahŕňa i právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy i inými ľuďmi predovšetkým v citovej oblasti, aby bolo možné rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť a viesť rodinný život. Súkromie v sebe zahŕňa aj sféru rodinného života. Zásahom do práva na ochranu súkromia fyzickej osoby potom je aj zásah spočívajúci v úplnej deštrukcii úzkej rodinnej väzby usmrtením člena rodiny.

23. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania súd sa touto námietkou zaoberal a dospel k záveru, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote (§ 101 Občianskeho zákonníka). Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby v prípade náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. V prejednávanej veci bolo preukázané, že neoprávneným konaním žalovaného 1/ bolo zasiahnuté nielen do práva na živote matky žalobcov, ale tiež do práva na súkromie a rodinný život samotných žalobcov. Zásah do práv žalobcov nastal momentom smrti ich matky 1.8.2011. Následky tohto zásahu v podobe rôzne formy nemateriálnej ujmy (šoku, traumy, smútku a straty zo spoločenstva s blízkou osobou) u žalobcov stále pretrvávajú. Žalobcovia mohli svoje právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vykonať prvýkrát 2. 8. 2011. Od toho dňa začína plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá skončila dňa 2.8.2014. Žalobcovia teda svoj nárok uplatnili voči všetkým štyrom žalovaným včas počas plynutia premlčacej lehoty.

24. V konaní bolo preukázané, že žalobcovia s nebohou matkou Vierou Rjapošovou mali úzky kruh rodiny s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami. Je potom samozrejmé, že neočakávaná náhla smrť matky bola citeľným zásahom do sféry ich súkromného a citového života. Jej smrťou stratili možnosť ďalšieho udržiavania a rozvíjania vzťahov s ňou a o túto sféru prirodzených vzťahov sú ochudobnení, pričom ide o nenávratný stav. Túto stratu prekonávali s výraznými a pretrvávajúcimi ťažkosťami. Smrť blízkeho človeka prináša množstvo zložitých prežívaní, bolestí, silných emócií a utrpenia, s ktorými sa človek ťažko vyrovnáva. Žalobcom vzniknutá trauma je neodstrániteľná. Smrťou nebohej došlo k nenávratnej deštrukcii týchto medziľudských väzieb, a tým k intenzívnemu zásahu do ich osobnostných práv, práva na súkromie, rodinný život, za ktoré následky nie je postačujúca morálna satisfakcia a nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôvodný.

25. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, a to jednak vo vzťahu k postihnutej osobe a jednak vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil, aby bola zabezpečená požiadavka účinného a primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie.

26. Pri stanovení výšky peňažnej náhrady súd prihliadal na úzke a citové väzby žalobcov k nebohej matke, ktorá mala v čase smrti 65 rokov, viedla aktívny život, zabezpečovala starostlivosť o vnuka, ktorý bol na ňu veľmi citovo naviazaný a obaja žalobcovia mali s ňou veľmi dobrý a úprimný vzťah, nakoľko ich otec zomrel ešte v roku 2005 a matka bola ich jediným žijúcim rodičom. Ďalej súd prihliadal na okolnosti vzniku smrteľnej nehody, že zo strany žalovaného 1/ nešlo o úmyselné konanie, ale nebohá svojim správaním nezavinila túto nehodu. Na základe vyššie uvedeného súd vlastnou úvahou ustálil výšku nemajetkovej ujmy tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozsudku a považoval ju za primeranú a dostatočnú, pričom zohľadnil aj tú skutočnosť, že išlo o odškodnenie nemajetkovej ujmy len u dvoch osôb. V prevyšujúcej časti súd návrh na priznanie náhrady nemajetkovej umy v peniazoch zamietol ako nedôvodný.

27. Podľa § 255 ods. 2 C.s.p. ak strana procesne zavinila trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, súd prizná náhradu týchto trov protistrane.

28. Žalobcovia mali v tomto konaní úspech, ale tento úspech bol nie v požadovanej výške, nakoľko ide o prípad, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu, preto súd priznal náhradu trov konania žalobcom v plnej výške.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané, podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Košice-okolie. Lehota na podanie odvolania začína plynúť dňom nasledujúcim po dni doručenia tohto rozhodnutia.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie musí byť podpísané a predložené v potrebnom počte rovnopisov
s prílohami.

U p o z o r n e n i e : ak nebude súdu doručený potrebný počet rovnopisov s prílohami, jeho kópie súd vyhotoví na náklady odvolateľa.

Ak povinná osoba dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.